

**DİJİTAL
VATANDAŞLIK
DİJİTAL
MAHREMİYET**

DİJİTAL VATANDAŞLIK

DİJİTAL VATANDAŞLIK, KİŞİLERİN ÇEVİRİMİÇİ ORTAMLARDAKİ HAK, GÖREVİ VE SORUMLULUKLARININ FARKINDA OLMASI, İNTERNET TEKNOLOJİLERİNİ BU FARKINDALIKLA KULLANMASI VE TOPLUM İŞLERİNE ÇEVİRİMİÇİ OLARAK KATILMA BECERİSİDİR.

2000'Lİ YILLARIN BAŞINDA ORTAYA ÇIKMIŞ BİR KAVRAMDIR.

DİJİTAL VATANDAŞLIK

- BİLGİ VE İLETİŞİM KAYNAKLARINI KULLANIRKEN ELEŞTİREBİLEN, ÇEVİRİMİÇİ DAVRANIŞLARININ ETİK SONUÇLARINI BİLEN, TEKNOLOJİYİ KÖTÜYE KULLANMAYAN, DİJİTAL DÜNYADA İLETİŞİM KURARKEN VE İŞBİRLİĞİ YAPARKEN DOĞRU VE AHLAKİ DAVRANIŞI TEŞVİK EDEN, BAŞKA İNSANLARA SAYGI GÖSTEREN VATANDAŞTIR.

NEDEN DİJİTAL VATANDAŞLIK EĞİTİMİNE İHTİYACIMIZ VAR ?

**BİLDİĞİMİZ GİBİ GERÇEK HAYATTA VAR OLAN
RİSKLERİN PEK ÇOĞU, DİJİTAL ORTAMDA DA
MEVCUT. BU RİSKLERİ EN AZA İNDİRMEK VE FAYDA
SAĞLAYAN, EĞLENCELİ, İŞLEVSEL DİJİTAL
ORTAMLARA SAHİP OLMAK İÇİN DİJİTAL
VATANDAŞLIK EĞİTİMİ VE PLANINA İHTİYACIN VAR.**

İYİ BİR DİJİTAL VATANDAŞ NASIL OLUR?

- **İYİ BİR DİJİTAL VATANDAŞ OLMAK İSTEDİĞİNDE, TAKİP ETMEK GEREKEN BİRKAÇ ADIM VAR. HAYATININ NORMALİ HALİNE GELEN DİJİTAL KİMLİĞİNİ, BELLİ ETİK VE AHLAKİ DEĞERLERLE UYGULAYICI YASALARA UYUMLU BİR HALE GETİRİRSEN İLK ADIMI ATMIŞ SAYILIRSIN.**

DİJİTAL VATANDAŞLIK KAPSAMINA UYGUN BİR KULLANICI OLARAK YAPMAM GEREKENLER

- İYİ BİR DİJİTAL VATANDAŞ İNTERNETTEN EDİNDİĞİ HER BİLGİYİ EN AZ 3 FARKLI KAYNAKTAN TEYİT ETMEYİ ALIŞKANLIK HALİNE GETİRMELİDİR.
- ONLİNE ALIŞVERİŞ, BANKACILIK HİZMETİ GİBİ KONULARDA YETERLİ BİLGİ EDİNEREK BİLİNÇLİ KARARLAR ALMAK DİJİTAL VATANDAŞLIK UYGULAMASININ GEREĞİDİR.
- BİLGİ EDİNMEK İÇİN TERCİH EDİLEN **ADRESLER YAKINDAN TANINMALIDIR.**
- DİJİTAL VATANDAŞLIK UYGULAMASININ MOTTOSU; “**GERÇEK HAYATTA YAPMAYACAĞIN HERHANGİ BİR ŞEYİ İNTERNETTE DE YAPMA!**”DIR.
- İNTERNET ARACILIĞIYLA KULLANILAN **HER BİLGİNİN KAYNAĞI MUTLAKA BELİRTİLMELİDİR.**
- HERHANGİ BİR SANAL KARAR YA DA UYGULAMANIN, **BİR BAŞKASINA ASLA ZARARI OLMAMALIDIR.**
- HERHANGİ BİR KONU HAKKINDA FİKİR, GÖRÜŞ BEYAN EDERKEN **SAYGI ÇERÇEVESİ ÖNEMSENMEYELİDİR.**
- KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI İÇİN NİTELİKLİ ŞİFRELER TERCİH EDİLMELİ, **ÜÇÜNCÜ KİŞİLERLE SANAL ORTAMDA KİŞİSEL VERİ PAYLAŞIMI YAPILMAMALIDIR.**

DİJİTAL VATANDAŞLIĞIN KAPSAMI NEDİR?

- DİJİTAL VATANDAŞLIK SÖZLEŞMESİ VE UYGULAMALARI KAPSAMINDA BELİRLENEN ÖNEMLİ KATEGORİLER **9 ANA BAŞLIKTAN** OLUŞUYOR. BU BAŞLIKLARIN ODAK NOKTASI; DİJİTAL YAŞAMIN GETİRİLERİNDEN FAYDALANIRKEN RİSKLERİ EN AZA İNDİREBİLMEK.

1. DİJİTAL ERİŞİM (HERKES İÇİN İNTERNET)

- **DİJİTAL VATANDAŞLIK ALGISINA GÖRE GERÇEK HAYATTA OLMASI GEREKTİĞİ GİBİ SANAL ORTAMDA DA HER KULLANICI EŞİTTİR. KİŞİLERİN YAŞ, CİNSİYET, IRK, DİN, ETNİK KİMLİK GİBİ AYRIMLAR OLMADAN İNTERNETİN TÜM GETİRİLERİ ÜZERİNDE EŞİT HAKLARI VARDIR.**

2. DİJİTAL TİCARET

- **DİJİTAL VATANDAŞLIK KONSEPTİNİN ONLINE TİCARET UYGULAMALARINDA BENİMSENMESİNİ VURGULAYAN KATEGORİDİR. BU KATEGORİ İLKELERİNE GÖRE TÜM DİJİTAL TİCARET İŞLEMLERİ, ALICI – SATICI YA DA ÜRETİCİ – TÜKETİCİ AÇISINDAN YASAL UNSURLAR GÖZ ÖNÜNE ALINARAK VE ŞEFFAF ŞEKİLDE YÜRÜTÜLMELİDİR.**

3. DİJİTAL İLETİŞİM

- DİJİTAL KULLANIMDA EN FAZLA KARŞILAŞILAN KATEGORİ OLARAK KARŞIMIZA ÇIKIYOR. SENİN İÇİN DE E-POSTADAN SMS'E, ANLIK MESAJDAN İLETİŞİM UYGULAMALARINA KADAR DİJİTAL YAŞAMIN VAZGEÇİLMEZİ OLAN BU ARAÇLAR; BİLİNÇLİ KULLANIM KAPSAMINDA TERCİH EDİLMELİDİR. KİŞİSEL YAŞANTIYA SAYGI, KİŞİSEL VERİYİ KORUMA VE İŞLEVSELLİK KRİTERLERİNİ KARŞILAYAN BİR DİJİTAL İLETİŞİM KONSEPTİ KULLANILMALIDIR.

4. DİJİTAL OKURYAZARLIK

- DİJİTAL VATANDAŞLIK UYGULAYICILARI İÇİN OKURYAZAR OLMANIN İNTERNET KULLANIMINDAKİ KARŞILIĞI; BİLGİ EDİNME, ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜREÇLERİNİN ARTIK DİJİTAL ORTAMDA AĞIRLIKLIL OLDUĞUNUN BİLİNCİNDE OLMAKTIR.

5. DİJİTAL ETİK

- **GERÇEK HAYATTA UYUM GÖSTERİLEN ETİK DAVRANIŞ MODELLERİNİN, DİJİTAL UYGULAMA VE HAREKETLER İÇİN DE GEÇERLİ OLMASINI VURGULAYAN KATEGORİDİR.**

6. DİJİTAL KANUN

- DİJİTAL VATANDAŞLIK SÖZLEŞMESİ DAHİL OLMAK ÜZERE ELEKTRONİK ARAÇ – GEREÇ, YAZILIM, PROGRAM VE DİJİTAL MECRALARA ÖZGÜ GELİŞTİRİLEN YASALARA UYGUN BİÇİMDE KULLANIM ALIŞKANLIĞI EDİNMEYİ ODAĞINA ALAN KATEGORİDİR.

7. DİJİTAL HAKLAR VE SORUMLULUKLAR

- HERKES İÇİN İNTERNET ORTAMINDA ÖZGÜRLÜK VE EŞİTLİK İLKELERİNİN GEÇERLİ OLMASINI ÖNGÖREN ANCAK BU İLKELERİN ASLA HERHANGİ BİR FAYDACI OLGU, KİŞİ, KAVRAM, YASA VEYA AHLAKİ DEĞERE AYKIRI OLMAMASINI DOĞRU KABUL EDEN YAKLAŞIMDIR.**

8. DİJİTAL SAĞLIK

- DİJİTAL YAŞAMI KURGULARKEN, GERÇEK HAYATIN GEREKLERİ VE SORUMLULUKLARINDAN UZAKLAŞILMAMASI GEREKİR. DİJİTAL SAĞLIK KAPSAMINDA; SANAL DÜNYANIN GERÇEK HAYATA OLAN YA DA OLABİLECEK OLUMSUZ ETKİLERİ EN AZA İNDİRGENMEYE ÇALIŞILIR.

9. DİJİTAL GÜVENLİK

- BİREYLERİN SANAL MECRA KULLANIMLARINDA KİŞİSEL VERİLERİNİ, FİZİKİ VE RUHSAL SAĞLIKLARINI İLGİLENDİREN HAREKETLERİNİ, EKONOMİK VE SOSYAL FAALİYETLERİNİ KORUMA ALTINA ALMASI GEREKİR. BUNUN İÇİN GÜVENLİK POLİTİKALARI KAPSAMINDA DİJİTAL KULLANIMINA ÖZEN GÖSTERİLMELİDİR.

DİJİTAL MAHREMİYET

- GENEL OLARAK MAHREMİYET, KİŞİNİN BAŞKALARIYLA PAYLAŞMA GEREĞİ DUYMADIĞI VE BAŞKALARI TARAFINDAN DA BİLİNMESİNİ İSTEMEDİĞİ GERÇEKLER OLARAK DA TANIMLANMAKTADIR. BU TANIMLARDAN YOLA ÇIKARAK, DİJİTAL MAHREMİYET KAVRAMI DA KİŞİLERİN DİJİTAL ORTAMLARDA, NASIL DAVRANACAĞI, NELERİN KİMLERLE PAYLAŞILIP, NELERİN PAYLAŞILMAYACAĞI DURUMUNU İFADE EDER. **DİJİTAL MAHREMİYET**, GERÇEK HAYATTAKİ MAHREMİYET KAVRAMININ, DİJİTAL ORTAMDAKİ BOYUTUDUR. NASIL Kİ FİZİKSEL HAYATTA GİZLİ KALMASI GEREKEN, KENDİMİZE AİT ÖZEL ALANLARIMIZ VAR İSE, DİJİTAL ORTAMLARDA DA YALNIZCA BİZE AİT, ÖZEL ALANLARIMIZIN OLMASI GEREKTİĞİNİ **DİJİTAL MAHREMİYET** KAVRAMI İLE İFADE EDEBİLİRİZ..

DİJİTAL ÇAĞDA MAHREMİYETİN KORUNMASI,
KİŞİSEL VE DUYGUSAL BÜTÜNLÜĞÜMÜZÜ
SÜRDÜREBİLMEK ADINA BÜYÜK BİR ÖNEM
TAŞIMAKTADIR.

DİJİTAL DÜNYADA MAHREMİYETİN
KORUNMASI, BİRÇOK SEBEPLE ÖNEMLİDİR:

KİŞİSEL GÜVENLİK: ÖZGÜRLÜK VE İFADE HAKKI: KİŞİSEL VE DUYGUSAL RAHATLIK:

DİJİTAL AYGITLAR VE PLATFORMLAR ÜZERİNDEN PAYLAŞTIĞIMIZ VERİLER, DOLANDIRICILIK, KİMLİK HIRSIZLIĞI VE DİĞER SİBER SUÇLARA KARŞI SAVUNMASIZ HALE GELEBİLİR.

MAHREMİYETİN KORUNMASI, KİŞİSEL GÜVENLİĞİMİZİ SAĞLAMAMIZA YARDIMCI OLUR.

İNTERNET VE SOSYAL MEDYA, DÜŞÜNCELERİMİZİ İFADE ETMEK VE BİLGİ ALIŞVERİŞİ YAPMAK İÇİN GÜÇLÜ ARAÇLARDIR.

ANCAK, **MAHREMİYETİN OLMADIĞI** BİR ORTAMDA BİREYLER KENDİLERİNİ İFADE ETMEKTE TEREDDÜT EDEBİLİRLER.

DİJİTAL MAHREMİYET, İNSANLARIN ÇEVİRİMİÇİ VE ÇEVİRİMDIŞI YAŞAMLARI ARASINDA DENGE SAĞLAMALARINI VE ÖZEL ANLARI KORUMALARINI SAĞLAR.

DUYGUSAL SAĞLIĞİMİZİ KORUMAK **ADINA MAHREMİYETİN DEĞERİ** BÜYÜKTÜR

KORUNMA YOLLARI

- **DİJİTAL MAHREMİYETİN KORUNMASI, HER BİREYİN KENDİ SORUMLULUĞUNDADIR.**
- **DİJİTAL MAHREMİYETİ GÜVENCE ALTINA ALMAK İÇİN ALINABİLECEK BAZI ÖNLEMLER:**

- **GÜÇLÜ PAROLALAR KULLANIN:**
- **HER HESAP İÇİN GÜÇLÜ VE FARKLI PAROLALAR KULLANMAK ÖNEMLİDİR. UZUN, KARMAŞIK VE HARF-SAYI-SİMGE KOMBİNASYONLARI İÇEREN PAROLALAR TERCİH EDİLMELİDİR.**

- **İKİ ADIMLI DOĞRULAMA:**
- **İKİ ADIMLI DOĞRULAMA, HESABINIZA YETKİSİZ ERİŞİMİ ZORLAŞTIRIR. HESABINIZA GİRİŞ YAPARKEN EK BİR DOĞRULAMA ADIMI GEREKLİDİR.**

- **VERİ PAYLAŞIMINI KONTROL EDİN:**
- **SOSYAL MEDYA VE DİĞER PLATFORMLARDA PAYLAŞTIĞINIZ BİLGİLERİ KONTROL EDİN. SADECE GEREKTİĞİNDE KİŞİSEL BİLGİLERİNİZİ PAYLAŞIN.**

- **GÜVENİLİR AĞLAR KULLANIN:**
- **KAMUSAL Wİ-Fİ AĞLARI YERİNE, GÜVENİLİR VE ŞİFRE KORUMALI AĞLARI KULLANMAYI TERCİH EDİN. AKSİ TAKDİRDE VERİLERİNİZ TEHLİKEYE GİREBİLİR.**

- **GÜVENİLİR YAZILIM KULLANIN:**
- **CİHAZLARINIZA GÜVENİLİR GÜVENLİK YAZILIMLARI KURARAK KÖTÜ AMAÇLI YAZILIMLARDAN KORUNUN.**